

ТЕМА ЛЕКЦІЇ:

«Спільна робота близьких осіб. Типові обставини та ситуації, що свідчать про наявність приватного інтересу чи зумовлюють його виникнення»

23.12.2024

На посадових осіб юридичних осіб публічного права, зокрема на керівників та інших посадових осіб державних та комунальних підприємств, установ, організацій, не поширюються обмеження спільної роботи близьких осіб, визначені в ст. 27 Закону України «Про запобігання корупції» (далі - Закону).

Близькі особи – члени сім'ї особи, а також чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний та двоюрідний брати, рідна та двоюрідна сестри, рідний брат та сестра дружини (чоловіка), племінник, племінниця, рідний дядько, рідна тітка, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, батько та мати дружини (чоловіка) сина (дочки), усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням зазначеного суб'єкта.

Але на вказаних осіб поширюються вимоги щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, передбачені у ст. 28 Закону. Відносини прямого підпорядкування між близькими особами завжди зумовлюють наявність потенційного конфлікту інтересів у особи, якій підпорядковується його близька особа. У такому випадку слід вживати передбачених Законом заходів для врегулювання конфлікту інтересів. Тобто у закладах охорони здоров'я близькі особи можуть підпорядковуватися одна одній. Проте тут виникає інша проблема. У такому разі може статися конфлікт інтересів.

Пряме підпорядкування – відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від її керівника, в тому числі через вирішення (участь у вирішенні) питань прийняття на роботу, звільнення з роботи, застосування заохочень, дисциплінарних стягнень, надання вказівок, доручень тощо, контролю за їх виконанням.

Відповідно до Закону є два види врегулювання конфлікту інтересів: самостійний та зовнішній.

Зовнішнє врегулювання конфлікту інтересів здійснюють таким способом:

1) усувають особу від виконання завдання, вчинення дій, ухвалення рішення чи участі в його ухваленні в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів;

- 2) застосовують зовнішній контроль за виконанням особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій чи ухваленням рішень;
- 3) обмежують доступ особи до певної інформації;
- 4) переглядають обсяг службових повноважень особи;
- 5) переводять особу на іншу посаду;
- 6) звільняють особу.

Врегульовуючи ситуацію прямого підпорядкування близьких осіб, переведення можуть застосувати як до тієї особи, яка перебуває в прямому підпорядкуванні, так і до тієї особи, в якій в прямому підпорядкуванні перебуває близька особа. Натомість у разі неможливості переведення звільненню підлягає особа, яка перебуває в підпорядкуванні.

Самостійно врегулювати конфлікт можна через позбавлення відповідного приватного інтересу з наданням підтвердних документів безпосередньому керівнику або керівнику органу, до повноважень якого належить звільнення / ініціювання звільнення з посади.

Відповідальність за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів посадову особу можуть притягнути до адміністративної відповідальності. Зокрема, за:

- 1) неповідомлення особою у встановлених законом випадках та порядку про наявність у неї реального конфлікту інтересів;
- 2) вчинення дій чи ухвалення рішень в умовах реального конфлікту інтересів;
- 3) будь-яку з наведених вище дію, вчинену особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі самі порушення.

Уповноважений з антикорупційної діяльності

Наталія БОРОДИЧ